

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 7 lutego 2007 r.

w sprawie programu pomocy, jaki Włochy zamierzają wprowadzić na mocy ustawy Regionu Sycylii nr 21/2003 (art. 14, 15 i 16) C 31/2005 (ex N 329/2004)

(notyfikowana jako dokument nr C(2007) 285)

(Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/498/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając przekazane uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) Pismem z dnia 28 lipca 2004 r. władze włoskie powiadomiły Komisję o art. 14, 15 i 16 ustawy regionalnej nr 21 z dnia 29 grudnia 2003 r. (zwanej dalej ustawą regionalną nr 21/2003). Pismem z dnia 22 września 2004 r. Komisja poprosiła o dodatkowe informacje. Pismem z dnia 24 stycznia 2005 r. władze włoskie wniosły o przedłużenie terminu udzielonego przez Komisję w piśmie z dnia 25 stycznia 2005 r.

(2) W piśmie z dnia 26 stycznia 2005 r. władze włoskie powiadomiły, że do czasu zatwierdzenia przez Komisję programu pomocy, o którym mowa w art. 14 i 15, będzie on realizowany na podstawie rozporządzenia Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* ⁽²⁾.

(3) W piśmie z dnia 29 marca 2005 r. Komisja zwróciła się do władz włoskich o dodatkowe informacje. Po otrzymaniu ponaglenia dnia 27 kwietnia 2005 r. władze włoskie dostarczyły żądanych informacji w pismach z dnia 18 maja 2006 r. i 2 czerwca 2006 r.

(4) W piśmie z dnia 10 czerwca 2005 r. poproszono o dodatkowe informacje. Władze włoskie udzieliły odpowiedzi w pismach z dnia 12 lipca 2005 r. i 14 lipca 2005 r.

(5) Pismem z dnia 6 września 2005 r. Komisja poinformowała Włochy o podjęciu decyzji o wszczęciu postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu WE oraz w art. 62 Porozumienia EOG, w sprawie omawianego środka pomocy.

(6) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽³⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących pomocy.

⁽¹⁾ Dz.U. C 263 z 22.10.2005, str. 30.

⁽²⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 30.

⁽³⁾ Patrz przypis 1.

- (7) Komisja nie otrzymała żadnych uwag.
- (8) W piśmie z dnia 10 listopada 2005 r. władze włoskie zwróciły się do Komisji o zawieszenie postępowania do czasu wydania przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku w sprawie C-475/2003 dotyczącej zgodności podatku regionalnego od działalności produkcyjnej (IRAP) z art. 33 ust. 1 szóstej dyrektywy 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawą wymiaru podatku⁽⁴⁾. Pismem z dnia 18 października 2005 r. Komisja przyjęła wniosek władz włoskich. Trybunał ogłosił później zgodność podatku IRAP z treścią art. 33 ust. 1 dyrektywy 77/388/WE⁽⁵⁾.
- (9) W piśmie z dnia 10 maja 2006 r. (A/33600) władze włoskie powiadomiły Komisję o wprowadzeniu poprawki do środków pomocy, o których mowa w art. 14 i 15, w wyniku której mogą one być przyznawane w myśl rozporządzenia *de minimis* również „w przypadku podjęcia przez Komisję negatywnej decyzji”.
- (14) Artykuły 14 i 15 przewidują zwolnienie z podatku IRAP na okres pięciu lat nowo powstałych przedsiębiorstw, które rozpoczęły działalność w 2004 r., oraz niektórych przedsiębiorstw już istniejących.
- (15) Artykuł 14 przewiduje zwolnienie z podatku IRAP przez pięć kolejnych lat podatkowych (licząc od roku rozpoczęcia działalności):
- przedsiębiorstw w sektorach turystyczno-hotelarskim, rzemieślniczym, dóbr kulturalnych, rolno-spożywczym i informatycznym, które rozpoczęły działalność w 2004 r.;
 - wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych o obrotach rocznych poniżej 10 mln EUR, które rozpoczęły działalność w 2004 r.
- (16) Artykuł 15 przewiduje zwolnienie z podatku IRAP przez pięć kolejnych lat podatkowych, począwszy od roku 2004, wszystkich istniejących już przedsiębiorstw, w odniesieniu do części podstawy podatku przekraczającej średnią wartość zadeklarowaną w latach 2001–2003, z wyjątkiem przedsiębiorstw sektora chemicznego i petrochemicznego.

II. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

a) Podstawa prawna środka pomocy

- (10) Artykuły 14, 15 i 16 ustawy regionalnej nr 21/03.

b) Cel zastosowania środka pomocy

- (11) Według władz włoskich celem środka pomocy jest zachęcanie do tworzenia nowych przedsiębiorstw i zmniejszenie różnic pomiędzy przedsiębiorstwami działającymi na Sycylii a przedsiębiorstwami działającymi w innych regionach Włoch.
- (12) Ponadto pomoc ta ma na celu promowanie integracji gospodarki Unii Europejskiej z gospodarkami krajów, które podpisały deklarację przyjętą na zakończenie eurośroziemnomorskiej konferencji ministerialnej w Barcelonie, która odbyła się w dniach 27 i 28 listopada 1995 r. (konferencja barcelońska).
- (13) Pomoc obejmuje dwa programy: art. 14 i 15 ustawy regionalnej nr 21/03 przewidują zwolnienie niektórych przedsiębiorstw z podatku IRAP (podatku regionalnego od działalności produkcyjnej), natomiast art. 16 przewiduje ustanowienie Eurośroziemnomorskiego Centrum Finansów i Usług Ubezpieczeniowych.
- (17) Z pomocy mogą skorzystać tylko przedsiębiorstwa, których siedziba prawna, zarząd i przedmiot przedsiębiorstwa znajdują się na Sycylii.
- (18) Artykuł 16 ustanawia Eurośroziemnomorskie Centrum Finansów i Usług Ubezpieczeniowych, które obejmuje spółki zależne lub oddziały instytucji kredytowych, pośredników w obrocie nieruchomościami, spółki powiernicze, podmioty i zakłady ubezpieczeniowe, spółki finansowe zajmujące się gromadzeniem na rynkach międzynarodowych funduszy wykorzystywanych wyłącznie poza terytorium państwa włoskiego w stosunkach z nierezydentami. W Centrum działają również spółki świadczące usługi pośrednictwa i pomocy w dziedzinie handlu międzynarodowego. Centrum nadzorowane jest przez komitet powoływany przez prezydenta Regionu Sycylii. Komitet ten przyznaje i cofa przedsiębiorstwom zezwolenia na działanie w ramach Centrum.
- (19) Korzyści przyznane przedsiębiorstwom są następujące:
- obniżka stawki podatku IRAP o 50 % w zakresie dochodów uzyskiwanych w ramach Centrum,
 - zwolnienie z podatków od koncesji regionalnych,
 - obniżka opłat rejestracyjnych, podatku hipotecznego i katastralnego w stałej wysokości,

⁽⁴⁾ Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1.

⁽⁵⁾ Wyrok Trybunału Europejskiego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie C-475/03, *Banca popolare di Cremona Soc.coop.arl przeciwko Agenzia Entrate Ufficio Cremona*, Zb.Orz. 2006, str. I-9373.

- d) zwolnienie dochodów uzyskanych na Sycylii⁽⁶⁾ z działalności prowadzonej w ramach Centrum z podatku dochodowego dla osób prawnych.
- (20) Korzyści podatkowe przewidziane w programie udzielane są wyłącznie w odniesieniu do działań realizowanych z krajami trzecimi, które podpisały deklarację barcelońską z 27–28 listopada 1995 r.⁽⁷⁾
- (21) Dokładna lokalizacja Centrum na terytorium Sycylii oraz kryteria związane z udzielaniem zezwoleń na działania w ramach Centrum zostaną określone w przepisach wykonawczych.
- (22) Przyjęcie tych środków jest możliwe, ponieważ Region Sycylii korzysta z autonomii fiskalnej przewidzianej w art. 36 i 38 statutu regionalnego Sycylii. Statut ma rangę aktu konstytucyjnego.
- z dnia 10 maja 2006 r. władze włoskie powiadomiły, że środki pomocy, o których mowa w art. 14 i 15, zostały wprowadzone na mocy rozporządzenia w sprawie *de minimis* także „w przypadku podjęcia przez Komisję negatywnej decyzji”.
- (26) Środek pomocy, o którym mowa w art. 14, stosuje się od 2005 r. Władze włoskie zobowiązały się do jego stosowania przez okres pięciu lat podatkowych.
- (27) Środek pomocy, o którym mowa w art. 15, stosuje się przez okres pięciu lat podatkowych od 2004 do 2009 r.
- (28) Środek pomocy, o którym mowa w art. 16, stosuje się od daty jego wejścia w życie aż do roku podatkowego następującego po faktycznym utworzeniu strefy wolnego handlu, o której mowa w deklaracji barcelońskiej (2010).

c) Źródło finansowania pomocy

- (23) Władze włoskie szacują, że po wprowadzeniu wyżej wymienionych klauzul skutki finansowe art. 14 i 15 dla budżetu wyniosą w okresie między 2004 a 2009 ok. 170 mln EUR (odpowiednio 120 i 48 mln EUR). Władze włoskie nie dostarczyły żadnych danych szacunkowych, jeżeli chodzi o skutki finansowe art. 16 dla budżetu.

d) Czas trwania pomocy

- (24) Ustawa regionalna nr 21/2003 weszła w życie dnia 30 grudnia 2003 r., ale zastosowanie przepisów zawartych w art. 14, 15 i 16 jest wyraźnie podporządkowane wymogowi zatwierdzenia programu przez Komisję Europejską.
- (25) W piśmie z dnia 26 stycznia 2005 r. władze włoskie powiadomiły Komisję, że do czasu zatwierdzenia programu pomocy, o którym mowa w art. 14 i 15, będzie on realizowany na mocy rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*. Następnie w piśmie

III. UZASADNIENIE WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

a) Artykuły 14 i 15 – zwolnienie z podatku IRAP

- (29) W piśmie z dnia 6 września 2005 r. Komisja stwierdziła, że zgłoszony program pomocy stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE, ponieważ wiąże się z użyciem zasobów państwowych, jest selektywny – jest przeznaczony dla wybranych sektorów i/lub szczególnych kategorii przedsiębiorstw, ponieważ przynosi korzyść finansową określonym kategoriom przedsiębiorstw w postaci mniejszych obciążeń podatkowych – a także z uwagi na fakt, że może zakłócać konkurencję oraz wymianę handlową na poziomie wspólnotowym.
- (30) Jedną z przyczyn wszczęcia postępowania były wątpliwości wyrażone przez Komisję odnośnie do zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy, o której mowa w art. 14, 15 i 16 ustawy regionalnej nr 21/2003.
- (31) Komisja wyraziła również wątpliwość, czy zgłoszony środek pomocy spełnia warunki, o których mowa w wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej (zwanych dalej wytycznymi)⁽⁸⁾. W istocie, zgodnie ze zgłoszeniem, środek pomocy przeznaczony byłby na działanie sycylijskich przedsiębiorstw, które spełniają kryteria wskazane w pkt 14 i 17, oraz firm finansowo-ubezpieczeniowych działających w ramach Eurośródziemnomorskiego Centrum Finansów i Usług Ubezpieczeniowych.

⁽⁶⁾ Konkretnie Sycylia powzięłaby w myśl art. 8 ust. 2 ustawy nr 212 z dnia 27 lipca 2000 r., „Przepisy w zakresie statutu praw podatkowych” Dz.U. 177 z dnia 31 lipca 2000 r., podatek dochodowy od osób prawnych należny od beneficjentów z miejscem zamieszkania do celów podatkowych poza terytorium Sycylii. Dochód z podatków od osób prawnych, płaconych przez przedsiębiorstwa włoskie, wpływa do budżetu Regionu Sycylii.

⁽⁷⁾ „Kraje trzecie” w tym przypadku to Algieria, Cypr, Egipt, Izrael, Jordania, Liban, Malta, Maroko, Syria, Tunezja, Turcja i Autonomia Palestyńska.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 74 z 10.3.1998, str. 9.

- (32) Zgodnie z pkt 4.15 wytycznych, pomoc operacyjna może być udzielona, jeżeli przyczynia się do rozwoju regionalnego oraz jest to uzasadnione ze względu na charakter takiej pomocy, której poziom musi być proporcjonalny do niedogodności, które ma niwelować. Komisja miała w tym kontekście wątpliwości co do uzasadnienia władz włoskich dotyczącego przyznania pomocy operacyjnej, w którym przywołują one potencjalne niedogodności oraz ich znaczenie, jak również co do zasadności pomocy ze względu na jej wkład w rozwój regionalny.
- (33) Komisja wyraziła wątpliwość co do zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy operacyjnej, o której mowa w art. 14 i 15 ustawy regionalnej nr 21/2003, ze względu na jej wkład w tworzenie nowych przedsiębiorstw i zmniejszanie różnic między przedsiębiorstwami sycylijskimi i przedsiębiorstwami w innych regionach Włoch. W tym kontekście Komisja stwierdziła, że związek pomiędzy obniżeniem podatku IRAP dla beneficjentów (na przykład tych objętych art. 15) a powstawaniem nowych przedsiębiorstw na terenie Sycylii nie jest jasny, a władze włoskie nie złożyły w tej kwestii żadnych wyjaśnień. Fakt, że teoretycznie obniżenie podatku IRAP mogłoby doprowadzić do wzrostu liczby nowych przedsiębiorstw nie jest sam w sobie wystarczający, aby pomoc mogła być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem.
- (34) W zgłoszeniu władze włoskie podały, że maksymalna kwota 10 mln EUR jest wystarczająco niska, aby zapewnić stosowanie przepisów art. 14 tylko do MŚP. Komisja zwróciła uwagę, że art. 14 tylko pozornie ogranicza się do MŚP, ponieważ nie uwzględnia liczby pracowników, a przede wszystkim faktu, że przedsiębiorstwo będące beneficjentem jest przedsiębiorstwem „powiązaniem” lub „partnerskim” w rozumieniu wytycznych dotyczących MŚP⁽⁹⁾. Ponadto nawet gdyby władze włoskie były w stanie wykazać, że z pomocy korzystają tylko MŚP w rozumieniu wytycznych, Komisja uważa, że proponowany środek nadal stanowiłby pomoc operacyjną.
- (35) Dodatkowo władze włoskie utrzymują, że przewaga mikroprzedsiębiorstw wiąże się z wyższymi kosztami operacyjnymi i zwiększonym zapotrzebowaniem na siłę roboczą; koszt pracy i zadłużenia stanowią sporą część podstawy podatku IRAP, sprawiając, że sycylijskie przedsiębiorstwa znajdują się w niekorzystnej sytuacji. Komisja stwierdziła, że nawet gdyby problem sycylijskiej gospodarki spowodowany był przewagą mikroprzedsiębiorstw na rynku i wiążącymi się z tym konsekwencjami, ogólne zmniejszenie podatku IRAP dla przedsiębiorstw niezależnie od ich rozmiarów nie stanowiłoby żadnego rozwiązania, ponieważ nie byłoby skierowane do mikro-
- przedsiębiorstw. Ponadto nie wydaje się, aby pomoc miała rozwiązywać problemy związane z wyspiarskim charakterem Sycylii, ponieważ nie czyni żadnego odniesienia do dodatkowych kosztów wynikających z położenia geograficznego, takich jak koszty transportu. Na przykład Komisja nie uznaje za fakt oczywisty, że przedsiębiorstwa włoskie działające w sektorze turystyczno-hotelarskim lub w sektorze dóbr kulturalnych odczuwają szczególne niedogodności wynikające z ich usytuowania na Sycylii (art. 14).
- (36) Ponadto Komisja uważa, że dokumentacja przedstawiona przez władze włoskie nie zawiera wystarczających informacji gwarantujących zmniejszanie pomocy w miarę upływu czasu. Na podstawie dostarczonego przykładu wydaje się, że władze włoskie zamierzają zmniejszać proporcję zwolnienia z podatku IRAP, ale samo w sobie nie gwarantuje to zmniejszenia kwoty pomocy.
- (37) Z uwagi na to, że art. 15 przyznaje pomoc przedsiębiorstwom dowolnych rozmiarów, wykorzystanie danych dotyczących jedynie przedsiębiorstw o rocznym obrocie poniżej 10 mln EUR, zatrudniających mniej niż 10 pracowników i działających w sektorach przemysłowym, informatycznym i turystyczno-hotelarskim nie może, według Komisji, dowodzić proporcjonalności proponowanych środków.
- (38) Według Komisji środki te zdają się mieć charakter selektywny, ponieważ korzyści podatkowe, o których mowa w art. 14 i 15, wykluczają z grona potencjalnych beneficjentów różne kategorie przedsiębiorstw (patrz: pkt 56), faworyzując szczególnie sektory turystyczno-hotelarski, dóbr kulturalnych, rolno-spożywczy oraz informatyczny. Po drugie, proponowany środek pomocy zdaje się faworyzować już istniejące przedsiębiorstwa przemysłowe oraz nowe przedsiębiorstwa o rocznych obrotach poniżej 10 mln EUR, wykluczając przedsiębiorstwa sektora chemicznego i petrochemicznego.
- (39) W swoich oświadczeniach władze włoskie stwierdziły, że przedsiębiorstwa sektora chemicznego i petrochemicznego zostały wykluczone z korzyści, o których mowa w art. 15, z uwagi na to, że nie muszą ponosić wysokich kosztów transportu spowodowanych wyspiarskim charakterem regionu, jak również na to, że liczba spółek działających w tym sektorze jest bardzo niewielka. Jednak, według Komisji, nie wszystkie firmy działające w sektorach objętych pomocą muszą ponosić wysokie koszty transportu, a ponadto liczba beneficjentów nie ma żadnego wpływu na zakwalifikowanie środka jako pomocy.
- (40) Wreszcie Komisja uważa, że zaproponowana forma pomocy wprowadza dyskryminację pomiędzy przedsiębiorstwami „sycylijskimi” i „niesycylijskimi”, ponieważ uniemożliwia korzystanie z pomocy przedsiębiorstwom, których siedziba prawna znajduje się w innym państwie członkowskim. Według Komisji nie można w żaden obiektywny sposób uzasadnić wyboru włoskich władz, a zatem stosowanie omawianej pomocy jest niezgodne z art. 43 Traktatu. Także z tego powodu Komisja uznała, że omawiany środek pomocy jest niezgodny ze

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 70/2001 (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 33). Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1976/2006 (Dz.U. L 368 z 23.12.2006, str. 85). Patrz w szczególności: załącznik do zalecenia Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczący definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 36).

wspólnym rynkiem⁽¹⁰⁾. Komisja stwierdziła ponadto że środek pomocy w sposób selektywny przyznaje korzyść spółkom sycylijskim, ponieważ z pomocy mogą skorzystać tylko przedsiębiorstwa podlegające opodatkowaniu, które posiadają równocześnie siedzibę prawną, zarząd, jak i przedmiot przedsiębiorstwa na terytorium Sycylii. Wydaje się, że nie jest to przypadek wszystkich przedsiębiorstw, które prowadzą działalność produkcyjną lub handlową na terenie Sycylii i które z tego powodu podlegają podatkowi IRAP. Pisma przesłane przez władze włoskie nie zawierają żadnych argumentów dotyczących tego aspektu.

b) Artykuł 16

- (41) Komisja uznała przede wszystkim, że władze włoskie w swoich oświadczeniach nie wyjaśniły dlaczego uważają, że pomoc w utworzeniu Eurośródziemnomorskiego Centrum Finansów i Usług Ubezpieczeniowych może kwalifikować się do objęcia odstępstwem, o którym mowa w art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu.
- (42) W swojej korespondencji władze włoskie stwierdzają, że proponowane środki stanowią pomoc operacyjną. Komisja stwierdziła, że zakłócenie konkurencji spowodowane pomocą w sektorze finansowym może być bardzo rozległe, a działalność finansowa nie przyczynia się w znaczącym stopniu do zaradzenia niekorzystnej sytuacji regionów objętych odstępstwem, o którym mowa w art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu, co zostało potwierdzone w obwieszczeniu Komisji w sprawie zastosowania reguł pomocy państwa do środków dotyczących podatków bezpośrednich od osób prawnych⁽¹¹⁾ oraz w różnych decyzjach przyjętych w jego następstwie. Komisja przypomniała, że wspomniane obwieszczenie Komisji jasno wskazuje, że aby pomoc państwa przeznaczona na wspieranie rozwoju poszczególnych regionów została uznana przez Komisję za zgodną ze wspólnym rynkiem, musi być „proporcjonalna i ukierunkowana w zakresie oczekiwanych celów”. Na podstawie tego kryterium nieprawdopodobne jest, aby obsługa instalacji morskich i działalność niemająca wpływu na gospodarkę lokalną lub mająca na nią tylko ograniczony wpływ mogła być uznana za kwalifikującą się zgodnie z przepisami do pomocy państwa. Komisja wyraziła w związku z tym wątpliwości, czy zachowano proporcje pomiędzy poziomem pomocy a niedogodnościami, które mają być zniwelowane.
- (43) Wreszcie Komisja wyraziła wątpliwości, czy forma pomocy, o której mowa w art. 16, może zostać uznana za projekt stanowiąc przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu.
- (44) W istocie, główne uzasadnienie przytoczone przez władze włoskie na poparcie wyżej wymienionego środka pomocy opierało się na stwierdzeniu, że stanowi on projekt będący przedmiotem wspólnego europejskiego zainteresowania w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu WE, ponieważ art. 16 odzwierciedla analogiczne przepisy zawarte w ustawie nr 19 z dnia 9 stycznia 1991 r. pt. „Przepisy dotyczące rozwoju działalności gospodarczej i współpracy międzynarodowej Regionu Friuli-Wenecji Julijskiej, prowincji Belluno oraz obszarów sąsiadujących”, na podstawie której utworzono Eurośródziemnomorskie Centrum Finansów i Usług Ubezpieczeniowych w Trieście uznane przez Komisję w 2003 r. za niezgodne z przepisami, po uprzednim zatwierdzeniu przez Komisję decyzją z 1995 r. na podstawie odstępstwa, o którym mowa w art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu WE⁽¹²⁾. W tym kontekście Komisja stwierdziła, że w swojej pierwszej decyzji w sprawie pomocy na utworzenie Centrum Finansowego w Trieście uznała ową pomoc za zgodną ze wspólnym rynkiem na podstawie odstępstwa, o którym mowa w art. 92 ust. 3 lit. c) (aktualnie art. 7 ust. 3, lit. c)), a nie odstępstwa, o którym mowa w art. 87 ust. 3 lit. b)⁽¹³⁾.
- (45) Władze włoskie potwierdziły, że powody uchylenia poprzedniej decyzji Komisji o zgodności środka ze wspólnym rynkiem opierają się na fakcie, że Sycylia jest regionem kwalifikującym się do objęcia pomocą państwa w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu oraz na fakcie, że w takim przypadku europejski rynek kapitałowy nie jest zintegrowany z afrykańskim rynkiem kapitałowym, a zgodnie z deklaracją barcelońską wspieranie takiej integracji pozostaje ważnym celem polityki europejskiej.
- (46) Komisja stwierdziła, że każda analiza musi być przeprowadzona oddzielnie dla każdego przypadku, biorąc pod uwagę różne cechy szczególne pozornie podobnych do siebie programów, które mogą się jednak okazać bardzo istotne, jak również uwzględniając kontekst ekonomiczny. W tej kwestii Komisja podkreśliła na przykład, że całkowita pomoc (w całym pięcioletnim okresie trwania programu) na założenie Centrum Finansowego w Trieście podlegała ograniczeniu maksymalnej kwoty i że całkowita kwota pożyczek na inwestycje dla przedsiębiorstw wchodzących w skład Centrum również była ograniczona.
- (47) Poza tym Komisja jest zdania, że rozważania poczynione w roku 2003 w przypadku Triestu pozostają aktualne w obecnym przypadku z następujących powodów:
- a) jednym z zasadniczych argumentów uzasadniających uchylenie decyzji w przypadku Triestu był fakt, że zastosowany środek stanowił pomoc operacyjną, dopuszczalną przez Komisję tylko w wyjątkowych przypadkach, w sektorach gospodarki, które wymagają specjalnego traktowania. Nie jest to przypadek sektora finansowego i Komisja wyraziła opinię, że w obecnym stanie pomoc dla podmiotów działających na rynkach finansowych może spowodować poważne zakłócenia w tym sektorze;

⁽¹⁰⁾ Patrz: sprawa C-156/98 Niemcy przeciw Komisji, Rec. 2000 str. I-6857.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 384 z 10.12.1998, str. 3. Patrz: pkt 33.

⁽¹²⁾ Konkretnie, Centrum zostało utworzone na podstawie art. 3 ustawy nr 19 z dnia 19 stycznia 1991 r. Decyzje Komisji w tej sprawie to decyzja 95/452/WE z dnia 12 kwietnia 1995 r. (Dz.U. L 264 z 7.11.1995, str. 30) oraz decyzja Komisji 2003/230/WE z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie zatwierdzenia istniejącego programu pomocy na rzecz utworzenia przez Włochy Centrum Finansów i Usług Ubezpieczeniowych w Trieście (Dz.U. L 91 z 8.4.2003, str. 47).

⁽¹³⁾ Patrz: przypis 12.

- b) innym argumentem uzasadniającym uchylenie decyzji w przypadku Triestu był fakt, że oceniając środek w świetle reguł pomocy państwa, Komisja może wziąć pod uwagę, między innymi, negatywny wpływ na konkurencję, podkreślony w pracach nad kodeksem postępowania w dziedzinie opodatkowania przedsiębiorstw⁽¹⁴⁾. W toku tych prac okazało się, że ulgi podatkowe dla podmiotów prowadzących działalność usługową na rynkach międzynarodowych, takich jak firmy finansowe, ubezpieczeniowe, usługi międzygrupowe itp., mogą negatywnie wpływać na inne państwa członkowskie, zwłaszcza z uwagi na to, że tworzą sposobność unikania podatków. Program pomocy dotyczący Triestu, który został uznany za szkodliwy na podstawie kryteriów zawartych w kodeksie, mógł potencjalnie taką sposobność stwarzać. Komisja stwierdziła, że władze włoskie w ówczesnych uwagach na temat odpowiednich środków dotyczących programu pomocy zastosowanego w Trieście wspomniały zebranie grupy ds. kodeksu postępowania w dniu 19 marca 2002 r., w trakcie którego Włochy potwierdziły, że Centrum zostanie zlikwidowane po zakończeniu prac nad kodeksem postępowania.
- (48) Ponadto po podkreśleniu, że dwa z państw, które podpisały deklarację barcelońską, a mianowicie Cypr i Malta, były już państwami członkowskimi Unii Europejskiej w momencie zgłoszenia omawianego środka, Komisja uznała, że sytuacja państw, które skorzystałyby na inwestycjach spółek działających w ramach Centrum różni się pod wieloma aspektami od sytuacji istniejącej w krajach Europy Wschodniej w 1995 r. W szczególności, problemy charakterystyczne dla procesu transformacji nie dotyczyły nigdy wielu z państw, które podpisały deklarację barcelońską, albo dotyczyły ich w przeszłości (na przykład Turcja i Izrael są w oczywisty sposób gospodarkami wolnorynkowymi), a okres transformacji w ich przypadku już się zakończył (na przykład w Algierii).
- (49) W związku z powyższym Komisja ma wątpliwości, czy art. 16 może wchodzić w zakres odstępstwa, o którym mowa w art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu WE.
- (50) Komisja powiadomiła zatem, że uznaje za niezbędną głębszą analizę tej kwestii, która obejmie także ewentualne uwagi sformułowane przez zainteresowane osoby trzecie. Dopiero po rozważeniu uwag osób trzecich Komisja może zdecydować, czy środki zaproponowane przez władze włoskie wywierają negatywny wpływ na wymianę handlową w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem.

⁽¹⁴⁾ Na spotkaniu Rady, które odbyło się dnia 9 marca 1998 r., pod przewodnictwem brytyjskiej minister skarbu, Dawn Primarolo, Ministrowie Finansów UE utworzyli grupę ds. kodeksu postępowania (w zakresie opodatkowania przedsiębiorstw); grupa zajmuje się oceną środków podatkowych, które mogą podlegać zastosowaniu ww. kodeksu. W jednym z raportów z listopada 1999 r. grupa zidentyfikowała 66 szkodliwych środków podatkowych, wśród których znajdował się przepis ustanawiający Centrum Finansowe w Trieście.

IV. UWAGI PRZESŁANE PRZEZ WŁADZE WŁOSKIE

- (51) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od władz włoskich ani od osób trzecich, które rozwiewałyby wątpliwości wyrażone w chwili wszczęcia formalnego postępowania.

V. OCENA ŚRODKÓW POMOCY

V.1. Legalność

- (52) Powiadamiając o programie pomocy obejmującym klauzulę zawieszającą lub, w przypadku art. 14 i 15 – w oczekiwaniu na zatwierdzenie przez Komisję – wdrażając środki pomocy na mocy rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*, władze włoskie spełniły wymogi proceduralne, o których mowa w art. 88 ust. 3 Traktatu WE.

V.2. Środek stanowi pomoc państwa

- (53) Komisja uważa, że środek stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE z następujących powodów:

Użycie zasobów państwowych

- (54) Omawiany środek pomocy niesie ze sobą konieczność użycia zasobów państwowych w formie rezygnacji Regionu Sycylii z dochodu z podatków w kwocie odpowiadającej zmniejszonemu obciążeniu podatkowemu beneficjenta.

Korzyść gospodarcza

- (55) Środek przynosi beneficjentowi korzyść gospodarczą będącą skutkiem zmniejszenia efektywnego obciążenia podatkowego, co z kolei przekłada się na korzyść finansową w związku z mniejszym podatkiem, dostępną dla przedsiębiorstw od razu w latach, w których stosowana jest taka obniżka podatku.

Selektywny charakter programu pomocy ze względu na faworyzowanie „wybranych przedsiębiorstw lub rodzajów produkcji”

— Artykuły 14 i 15

- (56) Komisja stwierdziła, że art. 14 i 15 muszą zostać przeanalizowane łącznie, ponieważ przyznają analogiczne korzyści różnym kategoriom beneficjentów. Dwa artykuły łącznie wykluczają z grona potencjalnych beneficjentów różne kategorie przedsiębiorstw:

- a) nowe przedsiębiorstwa o obrotach rocznych powyżej 10 mln EUR, działające we wszystkich sektorach innych niż te, które określono w art. 14 ust. 1 (czyli sektory turystyczno-hotelarski, dóbr kulturalnych, rolno-spożywczych, informatyczny oraz rzemieślniczy);

b) nowe przedsiębiorstwa o obrotach rocznych poniżej 10 mln EUR działające we wszystkich sektorach innych niż te, które określono w art. 14 ust. 2 (czyli sektor przemysłowy); zasadniczo chodzi tu o przedsiębiorstwa działające w sektorach rolnym i usługowym;

c) istniejące firmy, które działają w sektorach chemicznym i petrochemicznym (art. 15).

(57) Z tego powodu program pomocy faworyzuje po pierwsze niektóre sektory produkcji, w szczególności turystyczno-hotelarski, dóbr kulturowych, rolno-spożywczy i informatyczny, w których wszystkie przedsiębiorstwa mogą skorzystać z pięcioletniego zwolnienia z podatku IRAP. Po drugie, proponowana pomoc zdaje się faworyzować przedsiębiorstwa przemysłowe, już istniejące i nowe, o obrotach rocznych poniżej 10 mln EUR, z wykluczeniem przedsiębiorstw działających w sektorach chemicznym i petrochemicznym.

(58) Nawet gdyby władze włoskie wykazały, że w sektorze przemysłowym nie istnieją nowe przedsiębiorstwa o obrotach rocznych powyżej 10 mln EUR, z wyjątkiem sektorów chemicznego i petrochemicznego, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem⁽¹⁵⁾ analizowany środek miałby nadal charakter selektywny, gdyż faworyzuje wyżej wymieniony sektor produkcji, nie przewidując pięcioletniego zwolnienia z podatku IRAP przedsiębiorstw działających w sektorach innych niż przemysłowy.

(59) Komisja stwierdziła ponadto że program pomocy niesie ze sobą selektywną korzyść dla spółek sycylijskich, ponieważ z pomocy mogą skorzystać tylko przedsiębiorstwa podlegające opodatkowaniu, które posiadają równocześnie siedzibę prawną, zarząd i przedmiot przedsiębiorstwa na terytorium Sycylii. Wydaje się, że nie jest to przypadek wszystkich przedsiębiorstw, które prowadzą działalność produkcyjną lub handlową na terenie Sycylii, a które z tego powodu podlegają podatkowi IRAP.

— Artykuł 16 – Eurośródziemnomorskie Centrum Finansów i Usług Ubezpieczeniowych

(60) Komisja stwierdziła, że art. 16 przyznaje korzyści w sposób selektywny, ponieważ dopuszcza do korzystania z pomocy tylko niektóre spółki. W rezultacie korzyści takie dotyczą tylko zakładów ubezpieczeniowych i instytucji finansowych upoważnionych do działania w ramach Centrum, wykluczając tym samym z programu pomocy spółki gromadzące fundusze na

rynkach międzynarodowych w celu ich inwestowania w krajach wymienionych w przypisie 7, gdyż działalność dotycząca tych krajów nie jest prowadzona w ramach Centrum.

(61) Ponadto środek pomocy ma charakter selektywny, ponieważ wyklucza zakłady ubezpieczeniowe i instytucje finansowe, które inwestują we Włoszech i w innych krajach nieujętych w kompletnym wykazie zawartym w przypisie 7.

(62) W związku z powyższym Komisja uznaje, że zaproponowany środek ma charakter selektywny.

Zakłócenie konkurencji i wymiany handlowej pomiędzy państwami członkowskimi

(63) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem⁽¹⁶⁾ wystarczy, że adresat pomocy konkuruje na rynku otwartym dla konkurencji z innymi przedsiębiorstwami, aby zaistniało ryzyko zakłócenia konkurencji wskutek wprowadzenia środków pomocy.

(64) Zdaniem Komisji środki, o których mowa w art. 14 i 15, zdają się zakłócać konkurencję i wpływać na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, ponieważ w efekcie odciążają beneficjentów od obowiązku, któremu w innym przypadku by podlegali.

(65) W tym przypadku beneficjentami są przedsiębiorstwa różnej wielkości, które działają w większości wypadków w sektorze przemysłowym, wykluczone zaś z pomocy są przedsiębiorstwa działające w sektorach chemicznym i petrochemicznym. Jako że na rynku otwartym dla konkurencji przedsiębiorstwa konkurują z innymi przedsiębiorstwami, zwolnienie z podatku IRAP, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, może zakłócać konkurencję i wpływać na handel wewnątrzspółnotowy.

(66) Analogicznie Komisja uważa, że środki pomocy, o których mowa w art. 16, zakłócają konkurencję i mają wpływ na handel pomiędzy państwami członkowskimi. W rzeczywistości, z uwagi na charakter swojej działalności, instytucje finansowe, zakłady ubezpieczeniowe, pośrednicy w obrocie nieruchomości oraz spółki powiernicze konkurują z innymi przedsiębiorstwami na poziomie europejskim.

(67) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że zaproponowany program pomocy stanowi pomoc państwa.

⁽¹⁵⁾ Patrz na przykład: sprawa C-143/99 *Adria-Wien Pipeline GmbH i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH przeciwko Finanzlandesdirektion für Kärnten*, Rec. 2001, str. I-08365, dotycząca obniżek tylko dla przedsiębiorstw produkujących dobra materialne.

⁽¹⁶⁾ Sprawa T-214/95 *Het Vlaamse Gewest przeciwko Komisji*, Rec. 1998, str. II-717.

V.3. Zgodność ze wspólnym rynkiem

- (68) Jako że środek stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1, konieczne jest określenie jego zgodności ze wspólnym rynkiem w świetle odstępstwa, o którym mowa w art. 87 ust. 2 i 3 Traktatu. Odstępstwa przewidziane w art. 87 ust. 2 Traktatu dotyczące pomocy o charakterze socjalnym, udzielanej pojedynczym konsumentom, pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi oraz pomocy przyznawanej gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec nie mają zastosowania w tym przypadku. W kontekście art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu zaproponowany środek nie może być uznany za ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania ani za mający na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom we włoskiej gospodarce. Nie może on również skorzystać z odstępstwa, o którym mowa w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, w myśl którego dopuszcza się pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych rodzajów działalności lub niektórych regionów, o ile nie zmienia ona warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Nie jest również przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o czym mowa w art. 87 ust. 3 lit. d) Traktatu.
- (69) Zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) dozwolona jest pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski, lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia. Sycylia jest regionem, który może skorzystać z tego odstępstwa.
- (70) Podejmując decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, Komisja wyjaśniła powody, podsumowane w pkt 29–50 niniejszej decyzji, które wywołały jej wątpliwości co do możliwości objęcia zaproponowanego środka odstępstwem przewidzianym w art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu. Ponadto Komisja wyklucza możliwość objęcia środka przewidzianego w art. 16 ustawy regionalnej nr 21/2003 odstępstwem, o którym mowa w art. 87 ust. 3 lit. b), zgodnie z którym dozwolona jest tylko pomoc na wspieranie realizacji ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mającego na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Włoch.

- (71) Wobec braku uwag ze strony Włoch i osób trzecich Komisja może jedynie uznać, że powyższe wątpliwości znalazły swoje potwierdzenie.

VI. WNIOSKI

- (72) Komisja stwierdza zatem, że zgłoszony środek, opisany w pkt 10–28, nie jest zgodny ze wspólnym rynkiem, nie wchodzi również w zakres żadnego z odstępstw przewidzianych w Traktacie WE, należy zatem zakazać jego stosowania. Według władz włoskich pomoc nie została dotychczas udzielona, tak więc nie zachodzi potrzeba podejmowania żadnych działań naprawczych,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Program pomocy, jaki Włochy zamierzają wprowadzić na mocy art. 14, 15 i 16 ustawy regionalnej nr 21/2003, uchwalonej przez Region Sycylii, stanowi pomoc państwa.

Program pomocy, o którym mowa w ust. 1, jest niezgodny ze wspólnym rynkiem, wobec czego nie może zostać zrealizowany.

Artykuł 2

W terminie dwóch miesięcy od powiadomienia o niniejszej decyzji Włochy poinformują Komisję o środkach podjętych w celu zapewnienia zgodności z zawartymi w niej przepisami.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Włoch.

Sporządzono w Brukseli, dnia 7 lutego 2007 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji